

ZPRÁVA O ČINNOSTI A PLNĚNÍ ÚKOLŮ GALERIE VÝTVARNÉHO UMĚNÍ V OSTRAVĚ ZA ROK 2001

ÚVODEM

Galerie výtvarného umění v Ostravě předkládá výroční zprávu o činnosti a hospodaření v roce 2001, která bude po projednání v radě Moravskoslezského kraje uveřejněna na internetových stránkách na adrese <http://www.gvuostrava.cz>. Současně informuje, že výroční zprávy za léta uplynulá jsou uloženy v Archivu města Ostravy.

GVUO je sbírkovou institucí Moravskoslezského kraje, spravující významné fondy děl českého umění 19. století, českého moderního umění a výběrově i umění evropského. Pořádá výstavy s využitím sbírek vlastních i sbírek dalších muzeí a galerií České republiky a domácí i zahraniční autorské a tématické výstavy současného výtvarného umění. O kontakt s veřejností usiluje i akcemi mimovýstavního charakteru – přednáškami, besedami, výklady, pořádáním koncertů. Na přípravě a realizaci kulturních podniků spolupracuje s ostatními galeriemi v České republice i s dalšími kulturními institucemi a sdruženími (např. Janáčkova konzervatoř Ostrava, Komorní scéna Aréna, Ostravská univerzita, Dům kultury Karviná, Dům kultury L. Janáčka Havířov, Společnost pro kulturu a umění Ostrava). Odbornými konzultacemi je nápomocna pořadatelům výstav výtvarného umění v regionu, včetně privátních výstavních sál (vlastivědná muzea, Výtvarné centrum Chagall, galerie Magna, a další). Poskytuje odborné služby badatelům a studentům dějin umění. Zabezpečuje agendu osvědčení při vývozu a prodeji předmětů kulturní hodnoty podle zákona č. 71/94 Sb. Svou činnost, rozhodujícím dílem finančně zajišťovanou ze státního rozpočtu, vyvíjí převážně ve vlastních objektech (Dům umění v Ostravě a Nová síň v Ostravě Porubě). Sídlem galerie je památkově chráněný objekt Domu umění. GVUO je členem profesního sdružení Rada galerií České republiky.

Dům umění, Jurečkova 9,
Moravská Ostrava

Nová síň, Mongolská 2, Ostrava-
Poruba

Jako v několika posledních letech byly i v roce 2001 vzhledem k omezené výši dotace opět naším hlavním problémem ekonomické limity, které zvláště negativně ovlivňují oblast péče o sbírkové bohatství a jeho potřebné rozšiřování. Akviziční činnost již po několik let prakticky stagnuje. Vedle toho se také stále potýkáme

s nedostatkem prostor jak pro řádné uložení sbírek, tak zejména pro stálé expozice z vlastních sbírkových fondů. V roce 2001 došlo v životě GVUO k zásadní změně. Zřizovatelské funkce se po desetiletém období, kdy bylo zřizovatelem Ministerstvo kultury ČR, ujal Moravskoslezský kraj, který rovněž převzal veškerý majetek, spravovaný GVUO, včetně sbírek. Poprvé došlo také ke konkrétní aplikaci ustanovení zákona č. 122/2000 Sb. o ochraně sbírek.

VYHODNOCENÍ ÚKOLŮ, ČINNOST , PROVOZ, HOSPODAŘENÍ

A/ vyhodnocení úkolů stanovených plánem činnosti GVUO

1. Hlavní úkoly

1.1. Odborné úkoly

- V důsledku nedostatečného krytí nákladů příspěvkem na činnost a provoz se nepodařilo důsledně naplnit nejdůležitější úkol „Dotvářet profil GVU v Ostravě jako sbírkové instituce, která systematickým budováním, vědeckým zpracováním, odbornou správou a veřejnou prezentací sbírkových fondů přispívá k odbornému hodnocení a dokumentaci vývoje českého umění včetně přínosu významných regionálních osobností a aktivit a specifických okruhů umění evropského.
- poznávací a estetickovýchovné funkce sbírek rozvíjela GVUO především stálými expozicemi a na ně navazujícími výchovnými aktivitami (výklady, přednášky)
- rovněž úkol podílet se na kulturní reprezentaci státu, kraje a města galerie naplnila. (Podíl na výstavě A. Kroči v českém centru Varšava, výstava Ferdiše Duši z našich sbírek v polském Lešně, Paderlíkova výstava v pražském Mánesu, spolupřádání výstavy Pocta kubismu v Národní galerii Bratislava a v muzeu Prostějov, spolupřádání jedné ze společenských akcí Investičního fóra v Ostravě, vlastní výstava Dialog Kolář-Novák, účast na prezentační akci Regiontour „GO“ na výstavišti v Brně a další).
- rozvoj všech oblastí činnosti GVUO a seznamování veřejnosti s výsledky práce galerie byly opět podmíněny omezenými finančními možnostmi. Připravená koncepce rozvoje galerie doznává neustálých změn v souvislosti s upřesňováním aktuálních úkolů regionální kulturní politiky (ochrana technických památek, diecézní muzeum, rozvoj uměleckohistorických a uměleckých univerzitních studijních oborů apod.). Rozvoj Galerie výtvarného umění v Ostravě není možný bez vyřešení nedostatku prostor pro uložení a prezentaci sbírek vybudováním specializovaného objektu (koncepce dostavby GVUO připravená na úrovni libreta a architektonické studie již v roce 1992). Záměr dostavby GVUO je přitom zahrnut do územního plánu města Ostravy. Zatím však vždy scházel závazný příslib finančních prostředků na tak rozsáhlou investiční akci (až 400 mil. Kč). Aktuální materiály k této problematice jsou z 15.12.2001 („Střednědobý výhled potřeb investičních prostředků 2003 – 2004“ – pro odbor kultury kraje a „K problematice rekonstrukce Domu umění“ – pro komisi kultury kraje).
- organizační schéma a funkce a složení poradních orgánů galerie byly rekonstruovány a procházejí dalším upřesňováním v návaznosti na předcházející úkol.
- zápis do **centrální evidence sbírek** byl proveden.
- řešení kauzy vydání **Federerovy sbírky** podle zákona o zmírnění křivd způsobených obětmi holocaustu zůstává v důsledku nových právních skutečností otevřeno. Na základě rozhodnutí vlády a zákona č. 212/2000, v součinnosti s expertním týmem pro otázky konfiskace majetku obětí

holocaustu při Židovském muzeu v Praze byly od roku 2000 na internetových stránkách Ministerstva kultury ČR zveřejněny údaje o části umělecké sbírky pana Oskara Federera, kterou spravuje GVU v Ostravě. Jde o 20 významných děl evropské provenience, které tvoří páteř ostravské kolekce moderního evropského umění. K nejvýznamnějším dílům patří Cařihrad O. Kokoschky, Slavíčkovo Kosatcové pole, reliéf C.Meuniera, obrazy Muncha, Pechsteina, Liebermanna, Repina a další. GVU v Ostravě se v současné době zabývá administrativními a právními aspekty vrácení uměleckých děl, konfiskovaných nacisty v době okupace. Dědic Oskara Federera byl upozorněn na skutečnost, že v rámci československo – kanadské mezivládní dohody byly vyřešeny i majetkové nároky O. Federera včetně uměleckých předmětů z jeho majetku a byl odkázán na soudní cestu. K podání žaloby dosud nedošlo a GVUO nemá zprávy o dalším postupu Federerova dědice. Není tedy známo, zda se uplatňování nároku vzdal, či zda připravuje uplatnění nároku cestou soudu.

1.2. Ekonomicko-správní úkoly

- Byly připraveny podklady pro změnu zřizovatelské funkce GVUO (návrh zřizovací listiny, evidence majetku, zápis sbírek do CESu). Ke konci roku 2001 zůstal nedořešený pouze úkol zápisu části nemovitého majetku do listu vlastnictví v katastru nemovitostí – dnes v řešení u notáře, připraveno k zápisu do katastru.
- GVUO pokračovala v uplatňování restriktivních opatření. Snižování výdajů na výkony GVUO, včetně rušení některých výstavních záměrů, se projevilo v méně atraktivní prezentaci veřejných aktivit galerie, méně intenzivním vlivem galerie na veřejné postoje k významu GVUO pro kulturní život a v důsledku toho i ve snížení celkové návštěvnosti. GVUO usilovala o získání grantové či sponzorské pomoci pro každou z 27 plánovaných akcí pro veřejnost, úspěšná však byla jen v zanedbatelném počtu případů. Celková výše takto získaných prostředků byla 99 000,- Kč (necelá 2% celkových ročních nákladů). Přes opakované upozorňování na podhodnocený rozpočet nedošlo k potřebnému navýšení příspěvku na činnost a provoz, což vedlo k dalšímu prohloubení účetní ztráty.
- Na základě původního příslibu finančního zajištění rekonstrukce vstupního schodiště účelovou dotací MK ČR byly zadány práce, jež pak GVUO musela uhradit z běžného příspěvku na provoz. Tyto výdaje se tak z více než jedné třetiny podílejí na vysoké ztrátě loňského rozpočtu.

1.3. Řízení a kontrola

Řízení a kontrola jsou zabezpečovány rozpisem rozpočtu a podle plánu činnosti. Nástrojem řízení jsou porady vedení s účastí vedoucích a odborných pracovníků a příkazy ředitele. Účetnictví, údržba objektů, inventarizace a evidence sbírek, kontrola výpůjčních a zápůjčních smluv, provoz depozitářů jsou zabezpečovány na úrovni jednotlivých oddělení. Spisovna a archivace, předepsané revize, požární ochrana a ostraha objektů jsou plánovány a kontrolovány odbornými firmami.

2. Odborná činnost

2.1. Vědecko-výzkumná a publikační činnost

Dokumentace a soupis díla autorů konceptuálního umění na severní Moravě a ve Slezsku, odborné zpracování díla autorů: J. Wojnara (Třinec), K. Adamuse (Třinec), M. Lasoty (Vřesina), J. Šiguta (Ostrava) a M. Klimeše (Opava).

Pokračování výzkumného úkolu řešitelů Mikoláška a Węglarzyové z loňského roku. Grant Nadace pro současné umění pro rok 2001 byl vyčerpán a vyúčtován. Výstupem úkolu v roce 2001 je zpracování bibliografie, soupisu výstav a soupisu díla Jiřího Šiguta.

2.2. Sbírkový – akvizice, správa, evidence a ochrana

AKVIZIČNÍ ČINNOST

Nákupní komise GVUO se v roce 2001 sešla pouze jednou. Byla seznámena s dary a pouze se dvěma nákupními záměry:

- Tamara Klimová: Triptych, 30000,- Kč

Autorka pochází z Ostravy, je významnou členkou Klubu konkrétistů. Její zdravotní stav je velmi vážný a proplacení kupní ceny (mj. velmi výhodně) se tak stává prioritním problémem.

- Holandský barokní mistr: Krajina s úvozem 600000,- Kč

Barokní obraz byl, podobně jako o něco dříve italské barokní zátiší, vrácen majiteli. Důvodem byl naprostý nedostatek finančních prostředků. Ministerstvo kultury je ochotno pomoci s výkupem předmětů kulturní hodnoty mimořádného významu, ale přispěje pouze do výše 50% kupní ceny. Přes snahu získat potřebných 50% z eventuální rezervy zřizovatele se nám potřebné prostředky zajistit nepodařilo. Z akvizičních záměrů schválených nákupní komisí již v letech 1998 a 1999 nebyly v roce 2001 opět realizovány ani schválené akvizice kolekce konceptuálních kreseb Petra Jochmana (40000,- Kč) a obrazu Čínská čtvrť Richarda Konvičky (70000,- Kč).

PÉČE O SBÍRKY

Restaurovány následující sbírkové předměty:

1. O. Gutfreund: Průmysl, inv. č. PI-143
2. O. Gutfreund: Obchod, inv. č. PI-144
3. A. Slavíček: Ve Hvězdě, inv.č. O-589
4. F. Hudeček: Zatmění Slunce, inv.č. O-758
5. Ch.A. Coypel: Zkáza Armidina chrámu, inv.č. O-765
6. J. Bauch: Eva, inv.č. O-785
7. F. Gross: Vzpomínka na Paříž, inv.č. O870
8. D. Fetti: Adonis, O-937
9. J. Vyleťal: Pokušení sv. Antonína, inv.č. O-998

Celkové náklady na restaurování uměleckých děl činily 34.044,-Kč

EVIDENCE

Je vedena v předepsané formě přírůstkové knihy a inventární knihy, dále na odborných kartách a v elektronické podobě. Pokračovalo počítačové zpracování sbírek programem DEMUS. Přírůstek za rok 2001 je 3000 nových záznamů, celkem je v databázi 7030 záznamů. Pokračuje fotografování, skenování a digitalizace obrazové dokumentace. Databáze je s úspěchem využívána pro agendu zápůjček a revizí a pro vlastní badatelskou činnost. Ve dnech 13., 14., 16., 19.11.2001 a 17.1.2002 proběhla inventarizace části sbírkového fondu GVUO. Inventarizační komise ve složení Hana Číhalová, Ctirad Janečka a Jiří Jůza zkontrolovala 630 položek. Komise shledala, že závěry poslední zprávy byly dopracovány a že fyzický stav kontrolovaných předmětů se od poslední kontroly nezhoršil. Žádná položka nebyla odepsána, stav souhlasí s údaji v evidenci. Souběžně probíhala vnější kontrola (zmocnění externí pracovníci Jiří Bohdálka a Vratislav Varmuža) z pověření krajského úřadu. Výsledek dosud není znám.

ZÁPŮJČKY NA VÝSTAVY MIMO GVUO

GVUO se v roce 2001 podílela zápůjčkami na 28 akcích, na něž bylo zapůjčeno celkem 188 sbírkových předmětů, z toho pro reprezentační a didaktické účely 6 (Parlament, Magistrát m. Ostravy, Hejtmánství, MU Olomouc, NG Praha, Památník P. Bezručů Opava), pro významné zahraniční výstavy 72 děl (Los Angeles County Museum, Museum Nacional Madrid, SNG Bratislava, Fundación Telefonica Madrid, Muzeum Lešno, Rupertinum Salzburg, Matildenhöhe Darmstadt, Panorama Museum Bad Frankenhausen). Další desítky uměleckých děl zastupovaly GVU Ostrava na celostátně významných výstavách: Ruské malířství v GVU Náchod, Český kubismus v Muzeu Prostějov, Švabinský v Gallery Praha, Kubismus v ČMVU Praha.

2.3. Výstavy

GVUO vyvíjí výstavní činnost v 5 výstavních sálích (Velký sál, Malý sál, Přednáškový sál, Horní sály - v Domě umění v Ostravě a Nová síň v Ostravě Porubě). Příležitostně je k samostatným výstavním účelům využíván i vestibul Domu umění.

Nejdůležitějšími výstavními akcemi vedle stálých expozic starého evropského umění a českého umění 20. století byly :

- mezinárodní výstavní projekt KVADRAT, uspořádaný ve spolupráci s výstavní síní Langův dům ve Frýdku Místku
- výstava pedagoga Ostravské univerzity Eduarda Ovčáčka v rámci cyklu Pohledy do soukromých sbírek na Ostravsku
- retrospektivní výstava sochaře a Vratislava Varmuži
- dvě výstavy v cyklu České sklo: J. Matouš a R. Roubíček
- bienále Mail-Art Ostrava

Celkový přehled výstavní činnosti v roce 2001 včetně návštěvnosti je uveden v příloze č. 1 – Přehled akcí GVUO v roce 2001

2.4. Propagace

Propagace činnosti GVUO byla zajišťována pravidelnými tiskovými besedami, zpravidla den před zahájením výstavy či konáním akce. Účast novinářů je možno považovat za průměrnou, pravidelná spolupráce byla s Právem (Arťušenková) a Českým rozhlasem (Čvančarová). Tiskových besed se dále zúčastňovali Uhlář (Svoboda, později Deník), Danhoferová, Vašíček (ČT), Macháček (Dnes, později Rozhlas), Owcarzy (Glos Ludu), Janošková (Den – do zrušení). Účast ostatních byla sporadická. Za přípravu tiskových besed zodpovídala Andrea Węglarzová a kurátoři jednotlivých výstav. Vždy byla připravena tisková zpráva a fotografické materiály. Besed se zpravidla zúčastňovali i vystavující autoři a externí kurátoři. Je možno konstatovat, že v Ostravě dosud chybí pravidelné poučené recenze výstav, nejsou kvalifikovaní recenzenti a chybí ochota médií recenze publikovat. Nejčastější formou propagace v médiích zůstává tak nadále prostá pozvánka na akci, což je hubený výsledek snahy pracovníků GVUO informovat veřejnost podrobně a kvalifikovaně.

GVUO se zúčastnila reklamní akce Regiontour na výstavišti v Brně v rámci expozice Rady galerií ČR. Reklamní půlstranou jsme zastoupeni v katalogu cestovního ruchu „Vítejte“. Ostatní formy propagace (další reklamní katalogy, databáze firem, plakátování aj.) galerie zrušila pro nedostatek finančních prostředků.

a) tiskoviny

- jako nejdůležitější zdroj tištěných informací o připravovaných aktivitách GVUO byly vydány čtvrtletní programy
- k jednotlivým výstavám byly vlastními silami GVUO vyrobeny pozvánky tiskem na počítačové tiskárně
- speciálně byla vytištěna pozvánka na mezinárodní výstavu Kvadrat
- katalogy byly vydány k bienále Mail-Art Ostrava (za pomoci grantu Nadace Českého fondu umění), k výstavě Arnošta Paderlíka (zajištěno sponzorsky dědici, GVUO dáno do komisního prodeje), k výstavě Mundus possibilis Petra Řehoře (zajištěno sponzorsky autorem, GVUO odkoupila část nákladu pro potřeby výstavy)
- namísto katalogu byly vytištěny propagační dvojlisty k výstavě R. Sobotky e-Matutinum a k výstavě E. Ovčáčka
- k ostatním výstavám dali k dispozici vlastní katalogy vystavující autoři. Také sborník k akci Ostrá tráva zajistila sponzorsky autorka

b) televize

- v rámci projektu „Vizitky“ českých muzeí a galerií, podporovaného ministerstvem kultury byl vyroben propagační film o GVUO (vysílaný 2x na celostátním okruhu ČT. V GVUO je k dispozici videonahrávka
- televizní šoty k výstavám byly zajištěny pro akce Kvadrat, Zlaté rouno, Ostrá tráva, R. a M. Roubíčkovi – Sklo

2.5. Mimovýstavní formy kulturně výchovné činnosti

Hlavními mimovýstavními akcemi roku 2001 byly:

- projekt Zlaté rouno (ve spolupráci s ostravskými divadly)
- projekt Petry Kandusové Ostrá tráva
- pokračovaly tři vlastní projekty:
 - „Do světa obrazů...“ jehož snahou je zpřístupnění současného výtvarného umění českých autorů dětem ze základních a středních škol. Snažili jsme se jim nabídnout aktivně strávený čas ve výstavních prostorách naší galerie s účastí lektorky
 - „Objevený prostor“ je tzv. komunitní projekt, zaměřený na práci s romskými dětmi
 - „Teatrum mundi“ – doprovodný program k expozici Evropské malířství 17. a 18. století pro školy. Tyto projekty se setkaly s velkým ohlasem jak u pedagogů, tak u dětských návštěvníků. S jejich pomocí se daří překonávat bariéru mezi zdánlivě „nic neříkajícím“ uměním, institucí galerie a postojem a vnímáním žáků, studentů i pedagogů.

Celkový přehled mimovýstavních akcí je součástí přílohy č. 1

2.6. Expertní, poradenská a metodická činnost

Odborní pracovníci GVUO se vedle přípravy a dokumentace výstav, dílčích úkolů zpracování a revizí sbírkového fondu, podíleli i na řadě odborných úkolů, jimiž galerie plní své poslání veřejné odborné instituce. Zahajovali např. výstavy jiných institucí na Ostravsku, pracovali v odborných komisích, podíleli se na výzkumu, odborných expertizách a posudkové činnosti, na přednáškách a výkladech apod.

Mgr. Petr Beránek

- zahajování výstav mimo GVUO
 - Drha, Galerie Mlejn, 4.1.

- Wünsche, MDK Karviná, 25.1.
 - Lloyd, Art Centrum Ostrava, 31.1.
 - Lamr, Výtvarné centrum Chagall Ostrava, 5.4.
 - Kroča, České centrum Varšava, 12.4.
 - Kroča, Severočeská galerie Liberec, 26.4.
 - Santoriusová, Janáčkova konzervatoř Ostrava, 23.5.
 - Preclík, Výtvarné centrum Chagall Karviná, 16.8.
 - Hodonský, Výtvarné centrum Chagall Karviná, 27.9.
 - Preclík, Galerie Mlejn, 4.10.
 - Expozice sbírky školní galerie ZŠ Kunčice p.O., 26.10.
 - Lloyd Výstavní síň V. Wünsche Havířov, 2. a 8.10.
 - Kroča, Galerie Mlejn, 1.11.
 - Váchal, Výtvarné centrum Chagall Ostrava, 13.12.
- přednášky a besedy
 - Česká moderna, Výtvarné centrum Chagall Ostrava, 10.4.
 - výklady pro žáky a studenty v expozicích GVUO
 - koncepční, lektorská a organizační práce
 - Vnitřní směrnice k zacházení se sbírkami v GVUO
 - Organizační řád
 - Pracovní řád
 - konzultace-příprava diecézního muzea, 3.10.+ obhlídka zámku Stará Ves 15.10.
 - posudek na grantový projekt VC Chagall Výtvarné dotyky
visegrádské čtyřky
 - **vyjádření k uvažovanému spojení funkcí Galerie
výtvarného umění v Ostravě a stálé výstavní síně pro
prezentaci současného umění**
 - oponentní posudky a účast na obhajobách diplomových prací
semináře dějin umění Ostravské univerzity, 30.8. (Petra Karešová: Rostislav
Zárybnický – Obrazy)

- oponentní posudek studie Petr Holý: Řeč symbolů a malíř Břetislav Bartoš
- posouzení kolekce Jančarových prací pro Okresní archiv Karviná, 18.12.
- příprava koncepčních a informativních materiálů k problematice GVUO pro zasedání komise kultury kraje, 8.11.
- agenda osvědčení podle zák. č.71/94 Sb.
- ☐ publikační činnost
 - rozhovory pro ČT (Řehoř, Vizitky českých muzeí a galerií)
 - texty katalogů (Lloyd, ArtCentrum, Ostrava 2001)
 - texty pro čtvrtletník GVUO (Antické inspirace, A. Paderlík, V. Varmuža, MailArt)

Mgr. Jiří Jůza

- ☐ zahajování výstav mimo GVUO
 - Drtikol, VC Chagall, Ostrava, únor 2001
 - Císařovský – Bornová, Zámecká galerie VC Chagall, Karviná
- ☐ přednášky a besedy
 - výklady pro žáky a studenty v expozicích GVUO
- ☐ publikační činnost
 - Eduard Ovčáček na Ostravsku, katalog, GVUO 2001
 - Eduard Ovčáček na Ostravsku, Revue společnost, č.17–18/2001, s.45
 - Eduard Ovčáček na Ostravsku, čtvrtletník GVUO 1/4
 - Aleš Rezler, čtvrtletník GVUO 1/4
 - Restaurovaná mistrovská díla evropské barokní malby, čtvrtletník 3/4
 - Restaurované dílo Vincence Beneše, čtvrtletník GVUO 4/4
 - Roman Franta – Nic, čtvrtletník GVUO 4/4
 - tiskové zprávy k výstavám
- ☐ badatelská činnost
 - Zpracování fondu evropské barokní malby GVUO

- C.A.B. Ruthart – malířské dílo
- Animalistická malba období 17. a 18. století z českých sbírek
- Česká avantgardní fotografie

Mgr. Martin Mikolášek

- ☐ publikační činnost
 - tiskové zprávy k výstavám, texty pro čtvrtletník GVUO
 - doprovodné texty k výstavám evropské grafiky 17.-18. století
 - doprovodný text k expozici Mezery a Doteky; 60. léta v českém výtvarném umění
 - soupis a dokumentace díla Jiřího Šiguta v rámci projektu dokumentace konceptuálních umělců na Severní Moravě za podpory Open Society Found Praha
 - spolupráce na vydání katalogu V. Zapletalové „Rourouni“
- ☐ příprava výstav mimo galerii
 - F. Duša, Lešno, Polsko
 - Zlaté rouno, Společná plavba; výstava čes. a evr. grafiky 18. a 19. století (foyer divadla Petra Bezruče v rámci projektu ostravských divadel Společná plavba)
- ☐ přednášky a besedy
 - výklady pro žáky a studenty v expozicích GVUO
 - semináře na Střední umělecké škole (umění 20. století, umění 19. století)

Bc. Andrea Weqlarzyová

- ☐ koncepční, lektorská a organizační práce (grantové projekty)
 - Strategie GVUO ve vztahu k veřejnosti (projekt 2002 – 2004)
 - Do světa obrazů...II.
 - Pracovní sešity k cyklu animačních pořadů v expozici Mezery a doteky 60. léta ve sbírkách GVUO
- ☐ účast na seminářích
 - Projektový management I., 26.1.
 - Fundraising – Public Relations, 23.-24.2.
 - Kritické myšlení, 30.3.
 - Základní manažerské dovednosti, 20.-21.4.
 - Začít spolu – hra a individualizace jako vzdělávací princip, 18.5.

- Projektový management II., 1.6.
- Místní společenství + škola + muzeum, 20.-23.9.
- Muzeum a škola, 19.10.
- Projektový management III. – management změny, 16.11.

□ publikační činnost

- texty a redakční příprava čtvrtletníku GVUO
- texty a redakční příprava vzdělávacích materiálů pro školy
- příprava tiskových besed k výstavám a projektům, tiskové zprávy

2.7. Dokumentace, archiv, knihovna

- V dokumentaci vlastních akcí jsou uloženy propagační tiskoviny, fotografie, katalogy, tiskové zprávy, seznamy vystavených exponátů. Zahájili jsme dokumentaci akcí počítačovým programem a postupně ji doplňujeme zpětně.
- Archiv (spisovna) pracuje podle upraveného spisového a skartačního řádu. Záznamy v knize došlé pošty jsou pořizovány dublicitně rovněž počítačovým programem.
- Pro práci s odbornou knihovnou chybí v GVUO pracovní síla. Evidence knihovního fondu vykazuje již řadu let nedostatky, které budou řešeny opět přechodem na počítačovou evidenci v průběhu roku 2002. Až na výjimky není knihovní fond z finančních důvodů doplňován.

B/ vyhodnocení závazných ukazatelů stanovených MK ČR pro rok 2001

1. Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2000 byla odevzdána v termínu a publikována po celý rok 2001 na internetové adrese <http://mujweb.cz/Kultura/GVUOstrava>, později na změněné adrese <http://www.gvuostrava.cz>
2. Sbírkové záznamy byly podle zákona č. 122/2000 Sb. revidovány, a sbírka byla dne 24.10.2001 s předstihem zapsána do Centrální evidence sbírek (CES) pod č. GVO/001-10-01/033001, o čemž bylo galerii vydáno osvědčení MK ČR.
3. Byla vydána vnitřní norma, upravující podle zákona o sbírkách a navazující vyhl. č. 175/2000Sb. režim zacházení se sbírkou v GVUO, včetně úpravy stávajícího badatelského řádu. Tyto směrnice byly spolu s dalšími vnitřními předpisy dále upraveny v návaznosti na přechod zřizovatelské funkce na Moravskoslezský kraj.
4. Podle ustanovení nové zřizovací listiny byly přepracovány rovněž:
 - *Organizační řád*
 - *Pracovní řád*
 - *Spisový a skartační řád (schválený Archivem MO 15.11.2001)*
 - *Jednací řád nákupní komise*
5. Vzhledem k tomu, že zlepšeného hospodářského výsledku nebylo dosaženo, nepředkládá se návrh na jeho rozdělení

Z VERNISÁŽÍ VÝSTAV GALERIE VÝTVARNÉHO UMĚNÍ V
OSTRAVĚ

C/ vyhodnocení hospodaření GVUO

HLAVNÍ ÚKOLY ODDĚLENÍ

- rozpis rozpočtu, sledování čerpání, hledání alternativních zdrojů
- dodržet závazný ukazatel čerpání mzdových prostředků a počtu pracovníků
- příprava ekonomických podkladů pro převod GVUO do zřizovatelské pravomoci Moravskoslezského kraje, včetně zprávy o hospodaření za období 1.1. – 30.9.2001
- příprava změny odměňování pracovníků dozoru (zvýšení minimální mzdy, přechod na dohody o pracovní činnosti)
- harmonogram směn dozoru
- kontrolní činnost na úseku hospodaření a bezpečnosti
- rekonstrukce vstupního schodiště Domu umění

Úkoly byly splněny. Vnitřní kontrola hospodaření nebyla provedena vzhledem k plánované kontrole při přechodu pod nového zřizovatele. Ta byla provedena kontrolním orgánem, jmenovaným ředitelkou krajského úřadu, v termínu od 13.11. do 14.12.2001 (resp. 17.1.2001), její výsledek nám k dnešnímu dni není znám.

1. hospodářský výsledek, náklady a výnosy

Následující tabulky porovnávají hlavní ekonomické ukazatele v letech 2000 a 2001 a vývoj státních dotací v uplynulých pěti letech. Z uvedeného vyplývá jednak déletrvající restriktivní způsob sestavování rozpočtu, který stačí pokrýt prakticky pouze náklady holého provozu, ale neumožňuje realizovat činnosti, stanovené zřizovací listinou a zákonem o sbírkách. V roce 2001 navíc MK ČR neposkytlo GVUO ani účelové dotace (pro rok 2000 dosahovaly výše 1 050 000,- Kč), takže část úkolů bylo nutno hradit z prostředků na provoz (rekonstrukce schodiště, 2 dlužné částky za nákupy sjednané před dvěma lety).

Celkový tabulkový přehled hospodaření podle Zásad vztahů kraje k příspěvkovým organizacím, včetně položkových komentářů je uveden v příloze č. 2 této zprávy.

	Náklady	Výnosy	Hospodářský výsledek		
2000	6 606 251	6 302 862	- 303 389		
	<i>v tom příspěvek na činnost a provoz</i>	<i>5 773 000</i>			
2001	6 194 593	5 456 027	- 738 566		
	<i>v tom příspěvek na činnost a provoz</i>	<i>4 723 000</i>			
rok	1997	1998	1999	2000	2001
Příspěvek na činnost	5 592	4 599	4 735	5 773	4
723					
<i>z toho účelová dotace</i>	1 200	350	0	1 040	0

Systémová inv. dotace 3 900 0 210 337

VYHODNOCENÍ VÝNOSŮ

<u>Výnosy celkem</u>	5 456 027,- Kč (87% r. 2000)
Příspěvek na činnost a provoz	4 723 000,- Kč (82% r. 2000)
Tržby za vlastní výrobky	69 610,- Kč (60% r. 2000)
Tržby za prodej služeb	295 816,- Kč (109% r. 2000)
Příspěvky z rozpočtu územ. orgánů a nadací:	99 000,- Kč (128% r. 2000)
Dary, sponzorství	15 000,- Kč (25% r. 2000)

Výnosy z prodeje katalogů stagnují, neboť pro nedostatek zdrojů galerie již žádné nové katalogy nevydává. Chybí katalogy jak k periodickým výstavám, tak zejména katalogy sbírkové.

Naše snaha o co nejvyšší návštěvnost (tržby za vstupné) se v našem regionu nemůže odvíjet od zvyšování ceny vstupného, vybrali jsme již dříve cestu zvyšování návštěvnosti záměrnou orientací na děti a školy. Zvyšování nákladů, jež si organizování specificky zaměřených akcí žádá však kryjeme téměř ze 100% granty Open Society Fund.

Galerie výjimečně poskytuje za úplatu i služby transportu uměleckých děl pro jiné subjekty vlastním vozidlem.

Zdroje mimo příspěvek a tržby:

a) dary a příspěvky sponzorů

Česká spořitelna 15 000,- Kč na výstavu Vratislava Varmuži

B. Pešková 25 000,- Kč na restaurování

b) granty

Statutární město Ostrava 85 000,- Kč – na doprovodný program pro školy Do světa obrazů ... II

Nadace pro současné umění 14 000,- Kč na Dokumentaci a soupis díla konceptuálních autorů severní Moravy a Slezska

VYHODNOCENÍ NÁKLADŮ

<u>Náklady celkem</u>	6 194 593,- Kč (94% r. 2000)
spotřeba materiálu	404 099,- Kč (91% r. 2000)
spotřeba energií	884 223,- Kč (113% r. 2000)
ostatní služby	809 090,- Kč (83% r. 2000)
opravy a udržování	361 623,- Kč (60% r. 2000)
mzdové náklady	2 260 400,- Kč (102% r. 2000)
zákonné sociální pojištění	743 653,- Kč (103% r. 2000)
jiné ostatní náklady	145 371,- Kč (126% r. 2000)
odpisy	360 844,- Kč (59% r. 2000)

Náklady v položkách energie, služby, mzdy, sociální pojištění, odpisy snížit nelze, do budoucna je předpoklad naopak jejich dalšího zvyšování v důsledku cenových vlivů. Náklady na opravy a udržování představují nutné minimum pro udržení 75 let staré budovy v bezpečném chodu. Nepostačují na pokrytí vícenákladů, jež vyžaduje dodržování zásad památkové péče chráněného objektu. Rovněž další úspory ve spotřebě materiálu nejsou možné. Vedly by k naprosté likvidaci již tak omezených činností galerie. (Lze jen upozornit, že příspěvek na činnost a provoz Národního divadla moravskoslezského je více než dvacetinásobný a dokonce i příspěvek pro Ostravské muzeum převyšuje dotaci GVUO více než dvojnásobně).

Výši spotřebovaných nákupů ovlivnil zejména nákup energií (pára, el. energie, voda). Další významnou položku tvoří nákup nafty a olejů, protože si převozy výstav z důvodu úspor provádíme svépomocí. Relativně vysoké náklady představuje Allgemeine Künstler Lexikon (jeden díl 7.035,- Kč. Slovník nelze přestat odebírat,

neboť bylo zakoupeno již 31 dílů), kancelářské potřeby (tisk pracovních sešitů a metodických materiálů na animační programy pro děti, vlastní výroba pozvánek na výstavy), poštovné. Překročení nákladů za služby bylo způsobeno financováním nepředvídaných oprav EPS a EZS a opravy schodiště (zatékání do suterénu, výskyt plísní), na kterou byla původně přislíbena účelová dotace. GVUO ji neobdržela a sjednané práce musely být uhrazeny z běžného příspěvku na provoz. V souvislosti s přípravou výstav Pocta kubizmu (2001) a Malířství 17. a 18. století ze sbírek GVUO (2002) v Slovenské národní galerii byly podniknuty dvě jednodenní zahraniční cesty pracovníků Beránka a Jůzy do Bratislavy. Celkové náklady činily 1898,- Kč.

Celkovou účetní ztrátu - 738 566,- Kč je vzhledem k absolutnímu snížení příspěvku ze státního rozpočtu a k cenovým vlivům třeba považovat za výsledek podhodnocené úrovně rozpočtovaných nákladů, na niž GVUO zřizovatele opakovaně upozorňovala. Další úsporná opatření by zcela zablokovala činnost obou našich výstavních sálů, neboť čerpání nákladů na jednotlivé výstavy je minimální a naprosto neodpovídá ani běžným českým standardům.

2. **Účelové dotace** (ani individuální ani systémové) nebyly Galerii výtvarného umění v Ostravě poskytnuty
3. **Mzdové náklady, zaměstnanci, průměrný plat**
GVUO překročila objem prostředků OON na úkor úspory nákladů na platy zaměstnanců. Z fondu odměn byly čerpány finanční prostředky ve výši 18 tis. Kč. Z mimorozpočtových zdrojů mzdové prostředky čerpány nebyly. Celkový objem mzdových prostředků nebyl překročen. Plánovaný ukazatel počtu zaměstnanců byl dodržen. Průměrný plat činil 9.534,- Kč. V GVUO zůstává pro nedostatek prostředků na mzdy neobsazená funkce historik umění, personálně není ze stejného důvodu vyřešena péče o knihovní fond .
4. **Péče o spravovaný majetek, investiční činnost údržba a opravy**
Prostředky byly použity na opravu vstupního schodiště, drobné opravy budov, opravu kopírky a počítačů, běžné opravy vozidel a restaurování sbírkových předmětů. Celková výše prostředků na opravy a udržování činila 361.624,- Kč. Vzhledem ke stáří budov a vybavení a permanentní potřebě pečovat o sbírkový fond je tato rozpočtová položka rovněž nedostatečně kryta finančními prostředky. Nevyřešeny zůstávají úkoly v péči o památkově chráněný objekt Domu umění (oplocení, atika, interiéry). Investiční prostředky nebyly GVUO v roce 2001 přiděleny.
5. **Pohledávky, závazky, inventarizace**
GVUO nezaplatila v r. 2001 žádné zálohové platby na akce, které by nebyly realizovány. K likvidaci pohledávek ve výši 161 tis. Kč dojde uhrazením prosincových faktur v lednu 2002. Závazky ve výši 499 tis. Kč tvoří krátkodobé závazky – faktury se splatností v lednu 2002 (teplo, elektrická energie, Telecom a firma Fides za náročnou opravu zabezpečovacího zařízení při vstupu do objektu - Senzormatic) a obdobně mzdy a sociální pojištění zaměstnanců za prosinec 2001.
Při inventarizaci majetku nebyly zjištěny rozdíly. Inventarizace sbírek (viz hodnocení činnosti) se řídí zákonem 122/2000 Sb., o sbírkách se neúčtuje.
6. GVUO neprovozuje **doplňkovou činnost**

Galerii výtvarného umění v Ostravě se s ohledem na nepříznivé ekonomické limity podařilo udržet poměrně bohatou prezentační aktivitu, kterou i v současné etapě, kdy zřizovatelskou funkci převzal Moravskoslezský kraj, považujeme nadále za významnou formu upevňování veřejné prestiže GVUO v regionu. Zkvalitňujeme aktivity směřované k intenzivnější komunikaci s návštěvníkem, především se školami. Spokojeni však nemůžeme být s naplňováním nejdůležitějších statutárních činností sbírkotvorné instituce (rozšiřování sbírkového fondu, péče o sbírky). Na ty chceme v nastávajícím období postupně převádět možné maximum odborné pozornosti i finančních prostředků. Bohužel nedošlo k připravovanému zřízení stálé městské výstavní síně, jež by nám realizaci této strategie mohlo zásadním způsobem usnadnit.

Hospodaření GVUO skončilo v roce 2001 ztrátou ve výši -738565,- Kč a to navzdory tvrdým úsporným opatřením (omezení kvality základních statutárních činností, zejména finančních nákladů výstav a nákladů na doplňování sbírek, doplňování knižního fondu). Veškeré činnosti, které můžeme provádět levněji svépomocí (tisk pozvánek, převozy výstav, tisk plakátů) provádějí sami pracovníci GVUO - většinou bez možnosti ocenit práci navíc.

GVUO již nemůže reagovat na neustálý růst cen za nákup energií a služeb dalšími úsporami. Obě budovy v majetku galerie i jejich vybavenost jsou zastaralé a zasluhují razantnější akce oprav a udržování. Řešením však nemůže být generální rekonstrukce, neboť ta nepřinese potřebné zvýšení prostorových kapacit.

Jak upozorňujeme ve výročních zprávách již několik let **bez zvýšení příspěvku na činnost a provoz a bez zlepšení prostorových a technických podmínek dojde k dalšímu nežádoucímu útlumu rozsahu i kvality práce galerie.**

PLNĚNÍ OPATŘENÍ Z MINULÉ ZPRÁVY

Ve zprávě za rok 2000 nejsou navrhována žádná konkrétní opatření. Stanoveno bylo usilovat o kontinuální změny, přispívající k realizaci nově formulovaných strategických záměrů, a to v součinnosti se zřizovatelem. Nezbytným předpokladem, který ale v roce 2001 splněn nebyl, je vytvoření potřebných ekonomických nástrojů.

NÁVRH OPATŘENÍ KE ZKVALITNĚNÍ ČINNOSTI

Za předpokladu, že nedojde v průběhu roku 2002 k navýšení schváleného rozpočtu GVUO, je zkvalitňování činnosti zhoła nemožné. Navrhovaná opatření směřují tedy pouze ke snaze o dodržení stanoveného závazného ukazatele vyrovnaného hospodářského výsledku.

1. ke zvýšení účinnosti ovlivňování rozpočtovaných výdajů provádět účetní uzávěrku čtvrtletně
2. v pololetí 2002 v součinnosti se zřizovatelem případně přehodnotit plán výstavních i mimovýstavních kulturních akcí, sáhnout až k jejich eventuálnímu zrušení

Přílohy:

- č.1. Přehled akcí GVUO v roce 2001
- č.2. Tabulky ekonomických ukazatelů 1 - 12

V Ostravě dne 28.2.2001

Zpracovali: ing. Nad'a Sasínová (ekonomika) a Mgr. Petr Beránek